

3. Задатак

Изрaчунати $\int_0^1 \frac{1}{\sqrt[3]{x^2(1-x)}} dx = I$

Решeње:

Таче $x=0$ и $x=1$ су сингуларитети, с обзиром да подинтегрална ф-ја није дефинисана у тим тачкама.

Проверимо да ли интеграл конвергира.

Посматрајмо $I = \int_0^{1/2} \frac{1}{\sqrt[3]{x^2(1-x)}} dx + \int_{1/2}^1 \frac{1}{\sqrt[3]{x^2(1-x)}} dx$

$$\frac{1}{\sqrt[3]{x^2(1-x)}} \sim \frac{1}{x^{2/3}}, \quad x \rightarrow 0^+$$

И интеграл $\int_0^{1/2} \frac{1}{\sqrt[3]{x^2(1-x)}} dx$ и $\int_0^{1/2} \frac{1}{x^{2/3}} dx$ су еквивалентни, па је тада и $\int_0^{1/2} \frac{1}{\sqrt[3]{x^2(1-x)}} dx$ конвергентан.

$$\int_{1/2}^1 \frac{1}{\sqrt[3]{x^2(1-x)}} dx = \left[\begin{array}{l} t=1-x \\ dt=-dx \\ \frac{x^{1/2} | 1}{t^{1/2} | 0} \end{array} \right] = \int_{1/2}^0 \frac{-dt}{\sqrt[3]{t \cdot (1-t)^2}} = \int_0^{1/2} \frac{dt}{\sqrt[3]{t(1-t)^2}}$$

$$\frac{1}{\sqrt[3]{t(1-t)^2}} \sim \frac{1}{t^{1/3}}, \quad t \rightarrow 0^+$$

Тада, аналогно претходном разматрању интеграл $\int_0^{1/2} \frac{dt}{\sqrt[3]{t(1-t)^2}}$ конвергира, а самим тим и $\int_{1/2}^1 \frac{1}{\sqrt[3]{x^2(1-x)}} dx$.

Дакле, интеграл $\int_0^1 \frac{1}{\sqrt[3]{x^2(1-x)}} dx$ конвергира, и можемо га израчунати.

$$I = \int_0^1 \frac{1}{\sqrt[3]{x^2(1-x)}} dx = \left[\begin{array}{l} \text{Чебишевлев интеграл} \\ \text{мена: } (x^{-1}-1) = t^3 \quad -\frac{1}{x^2} dx = 3t^2 dt \\ t^3 = \frac{1}{x} - 1 \quad dx = -3x^2 t^2 dt \\ x = \frac{1}{t^3+1} \quad x \rightarrow 0^+, t \rightarrow +\infty \\ \quad \quad \quad \quad x \rightarrow 1^-, t \rightarrow 0 \end{array} \right]$$

$$= -3 \int_{+\infty}^0 \frac{t}{t^3+1} dt =$$

$$= \int_0^{+\infty} \frac{3t}{t^3+1} dt$$

Парсе, $\frac{t}{\underbrace{(t+1)(t^2-t+1)}_{t^3+1}} = \frac{A}{t+1} + \frac{Bt+C}{t^2-t+1} \Rightarrow \begin{cases} A = -\frac{1}{3} \\ B = \frac{1}{3} \\ C = \frac{1}{3} \end{cases}$

$$\int_0^{+\infty} \frac{t}{t^3+1} dt = \int_0^{+\infty} \frac{-dt}{t+1} + \int_0^{+\infty} \frac{t+1}{t^2-t+1} dt =$$

$$= \lim_{M \rightarrow +\infty} \int_0^M \frac{-dt}{t+1} + \lim_{M \rightarrow +\infty} \int_0^M \frac{t+1}{t^2-t+1} dt =$$

$$= \lim_{M \rightarrow +\infty} (-\ln|t+1| \Big|_0^M) + \lim_{M \rightarrow +\infty} \int_0^M \frac{\frac{1}{2}(2t-1) + \frac{3}{2}}{t^2-t+1} dt =$$

$$= \lim_{M \rightarrow +\infty} (-\ln(M+1) + \ln 1) + \lim_{M \rightarrow +\infty} \left(\frac{1}{2} \int_0^M \frac{2t-1}{t^2-t+1} dt + \frac{3}{2} \int_0^M \frac{1}{t^2-t+1} dt \right) =$$

$$= -\lim_{M \rightarrow +\infty} \ln(M+1) + \lim_{M \rightarrow +\infty} \left(\frac{1}{2} \cdot \ln|t^2-t+1| \Big|_0^M + \frac{3}{2} \int_0^M \frac{1}{(t-\frac{1}{2})^2 + \frac{3}{4}} dt \right) =$$

$$= -\lim_{M \rightarrow +\infty} \ln(M+1) + \lim_{M \rightarrow +\infty} \left(\ln \sqrt{M^2-M+1} + \frac{3}{2} \cdot \frac{4}{\sqrt{3}} \int_0^M \frac{1}{(\frac{2}{\sqrt{3}}(t-\frac{1}{2}))^2 + 1} dt \right) =$$

$$= -\lim_{M \rightarrow +\infty} \ln(M+1) + \lim_{M \rightarrow +\infty} \ln(\sqrt{M^2-M+1}) + \frac{2\sqrt{3}}{2} \lim_{M \rightarrow +\infty} \operatorname{arctg} \left(\frac{2 \cdot (t-\frac{1}{2})}{\sqrt{3}} \right) \Big|_0^M =$$

$$= \lim_{M \rightarrow +\infty} \frac{\ln(\sqrt{M^2-M+1})}{\ln(M+1)} + 2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} \lim_{M \rightarrow +\infty} \operatorname{arctg} \frac{2M-1}{\sqrt{3}} - \sqrt{3} \cdot \operatorname{arctg} \left(-\frac{1}{\sqrt{3}} \right)$$

$$= \sqrt{3} \left(\frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{6} \right) = \frac{2\sqrt{3}}{3} \pi$$

4. Задатак

а) Пронаћи у скрипти

б) Испитајмо конвергенцију реда $\sum_{n=2}^{+\infty} (-1)^n \frac{\sin(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}})}{n^a}$

Апсолутна конвергенција:

Да би ред апсолутно конвергирао, тада $\sum_{n=1}^{+\infty} \left| (-1)^n \frac{\sin(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}})}{n^a} \right|$

конвергира.

Посматрамо $\sum_{n=1}^{+\infty} \frac{\sin(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}})}{n^a}$

$$\frac{1}{\sqrt{\ln n}} \rightarrow 0, \quad n \rightarrow +\infty$$

$$\cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}} \approx 1 - \frac{\left(\frac{1}{\sqrt{\ln n}}\right)^2}{2} + \sigma\left(\left(\frac{1}{\sqrt{\ln n}}\right)^2\right), \quad n \rightarrow +\infty$$

$$\sin\left(1 - \left(1 - \frac{1}{2\ln n} + \sigma\left(\frac{1}{\ln n}\right)\right)\right) = \sin\left(\frac{1}{2\ln n} + \sigma\left(\frac{1}{\ln n}\right)\right)$$

$$\frac{1}{2\ln n} + \sigma\left(\frac{1}{\ln n}\right) = \frac{1}{\ln n} \left(\frac{1}{2} + \sigma(1)\right) \rightarrow 0, \quad n \rightarrow +\infty$$

$$\sin\left(\frac{1}{2\ln n} + \sigma\left(\frac{1}{\ln n}\right)\right) \approx \frac{1}{2\ln n} + \sigma\left(\frac{1}{2\ln n} + \sigma\left(\frac{1}{\ln n}\right)\right) = \frac{1}{2\ln n} + \sigma\left(\frac{1}{\ln n}\right)$$

$$\frac{\sin(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}})}{n^a} \sim \frac{1}{2n^a \ln n}, \quad n \rightarrow +\infty$$

Како ред $\sum_{n=2}^{+\infty} \frac{1}{2n^a \ln n}$ конвергира за $a > 1$, а еквивалентан је са редом

$\sum_{n=2}^{+\infty} \frac{\sin(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}})}{n^a}$, тада и он конвергира за $a > 1$.

Дакле, ред конвергира апсолутно за $a > 1$, а самим тим и обично. Дивергира апсолутно за $a \leq 1$.

За $a < 0$:

$$a_n = \frac{\sin\left(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}}\right)}{n^a} = \sin\left(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}}\right) \cdot n^{|a|}$$

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} \sin\left(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}}\right) \cdot n^{|a|} = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{1}{2\ln n} + o\left(\frac{1}{\ln n}\right)\right) \cdot n^{|a|} =$$
$$= \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{1}{2\ln n} \cdot n^{|a|} \cdot (1 + o(1))$$

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{n^{|a|}}{2\ln n} \stackrel{\text{Л.}}{=} \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{|a| \cdot n^{|a|-1}}{2 \cdot \frac{1}{n}} = \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{1}{2} \cdot |a| \cdot n^{|a|} \rightarrow +\infty$$

Тада $(-1)^n \cdot \frac{\sin\left(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}}\right)}{n^a} \not\rightarrow 0$ за $a < 0$, па ред дивергира.

Испитајмо обичну конвергенцију за $a \geq 0$.

За $a = 0$: $(-1)^n \cdot \frac{\sin\left(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}}\right)}{n^a} = (-1)^n \cdot \sin\left(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}}\right) \sim$

$$\sim (-1)^n \cdot \frac{1}{2\ln n}, n \rightarrow +\infty$$

Ред $\sum_{n=2}^{+\infty} (-1)^n \cdot \frac{1}{2\ln n}$ конвергира по Лајбницеу (испитати све) услове!

Па тада и почетни ред конвергира за $a = 0$.

За $a > 0$: Користимо Абела: $\sum_{n=2}^{+\infty} \underbrace{\frac{(-1)^n}{n^a}}_{a_n} \cdot \underbrace{\sin\left(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}}\right)}_{b_n}$

За $a > 0$: $a_n = \frac{(-1)^n}{n^a}$ ред $\sum_{n=2}^{+\infty} \frac{(-1)^n}{n^a}$ конвергира по Лајбницеу

Низ $b_n = \sin\left(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}}\right)$ је монотон и ограничен (испитати!)

Тада према Абелу ред $\sum_{n=2}^{+\infty} (-1)^n \cdot \frac{\sin\left(1 - \cos \frac{1}{\sqrt{\ln n}}\right)}{n^a}$ конвергира обично за $a > 0$.

Дакле,

За: $a < 0$ ред дивергира

$a \in [0, 1]$ ред условно конвергира

$a > 1$ ред апсолутно конвергира